

F.

Zpráva o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a pasiv

Očekávaný vývoj státních finančních aktiv a pasiv vymezených ustanovením § 36 zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) je kvantifikován takto:

Tabulka č. 1 – Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mil. Kč)

v mil.Kč

	Stav k 31.12.2017	Očekávaný stav		Změna za léta 2018 až 2019
		k 31.12.2018	k 31.12.2019	
Prostředky státu na bankovních účtech SFA	56 140,7	57 081,0	63 308,0	+7 167,3
v tom: prostředky z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let	265,8	265,8	265,8	-
uspořádací bankovní účty	906,4	877,0	872,0	-34,4
ostatní korunové bankovní účty	54 763,3	55 938,2	62 170,2	+7 406,9
cizoměnové účty	205,2	0,0	0,0	-205,2
Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	24 983,0	25 916,4	25 979,1	+996,1
v tom: vládní pohledávky vůči zahraničí	17 148,5	17 654,7	17 668,7	+520,2
převzaté pohledávky	6 962,4	7 291,6	7 301,6	+339,2
pohledávky za deblokátory	872,1	970,1	1 008,8	+136,7
Majetkové účasti státu	24 655,4	56 678,5	57 025,7	+32 370,3
v tom: účasti u mezinár. finančních institucí a zahraničních společností	15 565,9	16 069,8	17 178,4	+1 612,5
účasti u zahraničních společností převedené z ČKA	747,4	761,4	0,0	-747,4
účasti u tuzemských společností	7 702,9	39 208,1	39 208,1	+31 505,2
účasti u tuzemských společností převedené z ČKA	639,2	639,2	639,2	-
Tuzemské pohledávky státu	4 566,3	4 566,3	4 566,3	-
v tom: ze státních půjček a návratných finančních výpomocí	4 566,3	4 566,3	4 566,3	-
z realizovaných státních záruk	0,0	0,0	0,0	-
Cenné papíry a jiná finanční aktiva státu	4 759,1	4 309,1	2 329,1	-2 430,0
v tom: CP a depo pohledávky z investování na účtech řízení likvidity	0,0	0,0	0,0	-
CP z investování na jaderném účtu	4 280,0	4 280,0	2 300,0	-1 980,0
ostatní	479,1	29,1	29,1	-450,0
Státní finanční aktiva celkem	115 104,5	148 551,3	153 208,2	+38 103,7
Emitované tuzemské státní dluhopisy	1 370 889,3	1 407 213,7	1 455 849,0	+84 959,7
v tom: státní pokladniční poukázky (vč. SD v zástavě za repo půjčku)	44 014,0	11 000,0	40 000,0	-4 014,0
střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy (vč. SSD)	1 326 875,3	1 396 213,7	1 415 849,0	+88 973,7
Zahraníční emise státních dluhopisů	202 619,5	152 020,1	190 420,1	-12 199,4
Přímé závazky státu vůči zahraničí	51 206,0	46 365,3	41 685,0	-9 521,0
v tom: půjčky přijaté od Evropské investiční banky	51 206,0	46 365,3	41 685,0	-9 521,0
Závazky ve formě směnek	1,4	0,9	0,9	-0,5
Depozitní operace v cizí měně	0,0	38 400,0	0,0	-
Závazky z titulu nesplaceného upsaného kapitálu	71 635,0	73 693,3	82 457,3	+10 822,3
Státní finanční pasiva celkem	1 696 351,2	1 717 693,3	1 770 412,3	+74 061,1

Zdroj: MF

V období let 2018 až 2019 se očekává zvýšení celkového stavu státních finančních aktiv o 38,1 mld. Kč při současném růstu státních finančních pasiv o cca 74,1 mld. Kč.

V návaznosti na příslušné ustanovení zákona č. 465/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), nejsou do státních finančních aktiv (dále SFA) zahrnovány pohledávky z návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS a rovněž pohledávky ze státních záruk, realizovaných z prostředků kapitoly VPS.

Očekávané zvýšení stavu peněžních prostředků na bankovních účtech SFA vedených u ČNB o cca 7,2 mld. Kč vyplývá ze standardních příjmových a výdajových operací uskutečňovaných na těchto účtech, přičemž nejvýznamnější nárůst stavu se týká jaderného účtu (o cca 4,3 mld. Kč) a to vzhledem k tomu, že v roce 2019 nastane splatnost některých státních dluhopisů (v úhrnné jmenovité hodnotě téměř 2,0 mld. Kč), držených v portfoliu jaderného účtu.

V letech 2018 až 2019 lze očekávat rovněž zvýšení stavu prostředků, z jejichž zůstatků se financují výdaje rozpočtové kapitoly OSFA včetně přesunů na krytí účelově určených výdajů jiných kapitol státního rozpočtu. Významnou příjmovou položku představují v roce 2019 předpokládané dividendy z majetkové účasti státu u společnosti Český aeroholding, a.s. ve výši 3 mld. Kč.

Disponibilní prostředky zvláštního účtu rezervy důchodového pojištění nebudou investovány přímo, ale jako součást souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity. Stav účtu by měl mírně vzrůst v závislosti na předpokládané výši inkasovaných dividend (celkem o cca 180 mil. Kč). Na většině ostatních bankovních účtů SFA lze v průběhu sledovaného období očekávat pouze nevýznamné změny stavu.

Zvýšení celkového stavu majetkových účastí u mezinárodních finančních institucí a zahraničních obchodních společností se předpokládá v rozsahu cca 1,6 mld. Kč. Na tomto poměrně významném nárůstu se vedle vývoje kurzu CZK vůči EUR a USD na devizovém trhu v podstatné míře podílí navrhované navýšení majetkového podílu u institucí ze Skupiny Světové banky, a to Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD) a Mezinárodní finanční korporace (IFC). Podíl České republiky na všeobecném navýšení splaceného kapitálu v obou těchto institucích proběhne od roku 2019 formou úpisu akcií v ročních splátkách o celkové výši cca 8,1 mil. USD, což představuje cca 180 mil. Kč. Postupné navyšování upsaného kapitálu v rámci zahraničních majetkových účastí státu se týká rovněž další organizace ze Skupiny Světové banky, a to Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA), kde se v rámci 18. cyklu doplnění zdrojů předpokládá v roce 2018 a 2019 úhrada jednotlivých ročních splátek a s tím související nárůst podílu České republiky celkem o cca 9,1 mil. EUR, tj. cca 226 mil. Kč. V roce 2018 a 2019 dojde současně i k doplnění zdrojů Iniciativy k multilaterálnímu oddlužení rozvojových zemí (MDRI), jejíž činnost je zaměřena na odpuštění dluhů vůči IDA. V souvislosti s vystoupením Velké Británie z Evropské unie dojde dle dostupných informací k poměrnému zvýšení podílu jednotlivých členských zemí na upsaném kapitálu Evropské investiční banky (EIB). Na Českou republiku by připadlo zvýšení

o cca 355,55 mil. EUR, z toho splacená část by vzrostla o cca 31,7 mil. EUR, tj. o cca 826 mil. Kč (předpokládá se úhrada z vlastních rezerv EIB) a nesplacená část (callable capital)

o cca 323,8 mil. EUR. Po vypořádání vztahů s Kubou a Maďarskem a schválení změn ve statutárních dokumentech se očekává zvýšení podílu České republiky na základním kapitálu Mezinárodní banky hospodářské spolupráce (MBHS) o cca 5 368 tis. EUR na úroveň 53 368 tis. EUR. V případě Mezinárodní investiční banky (MIB) by po ratifikaci příslušných statutárních dokumentů mělo dojít k navýšení základního kapitálu z 1,3 mld. EUR na 2,0 mld. EUR, přičemž podíly členských států by zůstaly ve stejné výši a jednalo by se pouze o navýšení nerozdělené kvóty. U společností E.ON SE a UNIPER SE je uváděná výše majetkové účasti ovlivněna vedle směnného kurzu CZK vůči EUR rovněž vývojem reálné hodnoty veřejně obchodovatelných akcií v 1. pololetí 2018. U společnosti VIPAP (majetková účast byla převzata po bývalé ČKA) je navrhován prodej společnosti a současně přecenění na reálnou hodnotu 1 Kč, což by představovalo pokles o cca 747 mil. Kč. Do uvažovaných stavů majetkových účastí u mezinárodních bank a zahraničních společností jsou promítnuty kreditní kurzové rozdíly v úhrnné výši cca 0,4 mld. Kč, které souvisí s vývojem směnného kurzu CZK vůči USD a EUR v 1. pololetí roku 2018.

V případě tuzemských společností proběhla v 1. pololetí 2018 v souladu s usnesením vlády ze dne 14. března 2018 č. 171 změna příslušnosti hospodařit s majetkovými podíly ve společnostech Česká exportní banka, a.s. (dále ČEB) a Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (dále EGAP) z Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva zahraničních věcí a Ministerstva zemědělství na Ministerstvo financí. Majetková účast, s níž je příslušné hospodařit Ministerstvo financí, tak u ČEB vzrostla o cca 2,0 mld. Kč na 4,2 mld. Kč a u EGAP o cca 2,4 mld. Kč na 4,1 mld. Kč. Významnou změnu představuje zahrnutí 100% podílu ve společnosti Český aeroholding, a.s. do státních finančních aktiv v roce 2018, a to v souvislosti s jejím vyjmutím z privatizace na základě usnesení vlády ze dne 16. května 2018 č. 294. Tento převod znamená zvýšení vykazovaného stavu majetkových účastí o jmenovitou hodnotu podílu na základním kapitálu společnosti, tj. o cca 27,0 mld. Kč. K významnějším změnám ve sledovaném období pravděpodobně nedojde u majetkových účastí převzatých po bývalé České konsolidační agentuře (ČKA).

Nárůst celkového stavu vládních a ostatních pohledávek státu vůči zahraničí a vůči jejich deblokátorům o téměř 1,0 mld. Kč na úroveň cca 26,0 mld. Kč, je ovlivněn výší předpokládaných splátek, připsaných úroků a rovněž kreditními kurzovými rozdíly

vyčíslenými za 1. pololetí 2018 na cca 0,8 mld. Kč. Uvažované splátky vládních úvěrů ve výši 282 mil. Kč se týkají pohledávky vůči Iráku. U pohledávek za deblokátory se předpokládá inkaso příjmů z exekucí vůči společnosti Lanatex v celkové výši cca 1,6 mil. Kč. Na základě návrhu na sjednání mezivládní dohody o vypořádání pohledávky vůči Bělorusku ve výši téměř 1,8 mil. USD se očekává převod této pohledávky z Ministerstva financí na Ministerstvo zahraničních věcí a současně její vyjmutí ze státních finančních aktiv. Opačný vliv na stav pohledávek bude mít připisování smluvních úroků např. u pohledávek vůči Iráku, Iránu a některým deblokátorům, které by mohlo dosáhnout úhrnné výše cca 480 mil. Kč. Ve sledovaném období nejsou předpokládány žádné odpisy jistin zahraničních pohledávek nebo jejich částí. Od roku 2017 je v rámci podrozvahy nově vedena pohledávka vůči deblokátorům původní pohledávky vůči Indonésii v úhrnném rozsahu cca 46,8 mil. Kč.

U tuzemských pohledávek z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí evidovaných v SFA se v období let 2018 až 2019 nepředpokládá žádná změna stavu.

Průběžné zůstatky cenných papírů ve formě státních pokladničních poukázek a poukázek ČNB v držbě státu z finančního investování na účtech řízení likvidity státní pokladny se budou pohybovat v řádu desítek miliard Kč. Na základě změny metodiky (provedené v roce 2015), však nejsou (z důvodu eliminace rizika duplicitního započtení s peněžními prostředky na účtech SFA) tyto cenné papíry zahrnovány do SFA. Obdobná situace nastane u pohledávek z depozitních operací na účtech řízení likvidity státní pokladny. U těchto položek se tak předpokládá celkový stav na nulové úrovni. V roce 2019 poklesne rovněž stav státem držených střednědobých a dlouhodobých cenných papírů z titulu finančního investování dočasně volných prostředků jaderného účtu o téměř 2,0 mld. Kč. Prostředky zvláštního účtu Rezervy důchodového pojištění nebudou v tomto období investovány samostatně, ale v rámci souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity.

Stálá záloha poskytnutá Ministerstvu zahraničních věcí v úhrnné výši 450 mil. Kč na financování zastupitelských úřadů byla uhrazena již v průběhu 1. pololetí 2018.

Státní finanční aktiva nezahrnují předpoklad poskytování nových dlouhodobých vývozních úvěrů na vládní úrovni v návaznosti na usnesení vlády ze dne 3. 11. 2004 č. 1070, které by byly v plné výši financovány ze státního rozpočtu v období let 2018 a 2019.

Očekávaný růst stavu státních finančních pasiv v letech 2018 až 2019 o 74,1 mld. Kč vychází z kvantifikací rozpočtové kapitoly Státní dluh, a to ze skutečné výše státních finančních pasiv 1 696,4 mld. Kč k 31. 12. 2017 (včetně závazků z nesplaceného upsaného kapitálu ve

výši 71,6 mld. Kč, které však nejsou vykazovány v rámci státního dluhu), z jejich předpokládaného stavu ve výši 1 717,7 mld. Kč na konci roku 2018 a 1 770,4 mld. Kč na konci roku 2019, přičemž nárůst za uvedené dva roky se týká pouze vnitřního dluhu, zatímco vnější dluh poklesne.

Vnitřní státní dluh má za období let 2018 až 2019 vzrůst celkem o 85,0 mld. Kč, přičemž v uvedeném období se počítá s růstem tohoto dluhu ve formě střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů o 89,0 mld. Kč, a to i při započítání poklesu dluhu ve formě spořicíh státních dluhopisů (SSD). Stav státních pokladničních poukázek by měl poklesnout o cca 4,0 mld. Kč na úroveň 40 mld. Kč.

U vnějšího státního dluhu se v letech 2018 až 2019 počítá s poklesem ve výši 21,7 mld. Kč. Zdrojem poklesu zahraničního dluhu jsou především zahraniční emise státních dluhopisů, jejichž korunová hodnota v oběhu by se měla snížit o 12,2 mld. Kč, přičemž se předpokládá rovněž snížení jejich podílu na celkové hodnotě emitovaných státních dluhopisů v oběhu na 11,5 %. Závazky státu vůči zahraničí z titulu úvěrů přijatých od EIB na financování realizace infrastrukturálních programů v uvedeném období poklesnou o celkem 9,5 mld. Kč důsledkem převažujícího vlivu postupného splácení tranší jednotlivých úvěrů.

Předpokládané zvýšení závazků z nesplaceného upsaného kapitálu u zahraničních majetkových účastí státu ve správě Ministerstva financí činí celkově 10,8 mld. Kč. V roce 2018 se předpokládá realizace navýšení podílu České republiky na upsaném kapitálu MBHS o cca 5,4 mil. EUR (tj. cca 140 mil. Kč). V tomto případě se jedná o podíl na kapitálu, původně upsaném Kubou a Maďarskem. Od roku 2019 by se Česká republika měla podílet na všeobecném navýšení kapitálu Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD), přičemž podíl nesplacené části činí 80%, což v roce 2019 představuje částku cca 15,2 mil. USD (tj. 338,6 mil. Kč). Zvýšení nesplacené části upsaného kapitálu se v roce 2019 bude týkat rovněž podílu České republiky u Evropské investiční banky v souvislosti s vystoupením Velké Británie z Evropské unie, a to ve výši cca 323,8 mil. EUR (tj. cca 8,4 mld. Kč). Kurzové rozdíly vyúčtované za 1. pololetí 2018 dosáhly celkové výše přesahující 1,9 mld. Kč.